

LAISVĖ—LIBERTY
 Vienintelis lietuvių kalboje
 dienraštis Rytinėse Valstijose

Metams prenumerata:
 Jungtinėse Valstijose \$3.00
 Dalls Queens apskrityje (N. Y.) .. 9.00
 Kanadoje 9.00
 Kitur užsienyje 10.00

Pavienio egzempl. kaina 5 centai

L A I S V Ė

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
 The Only Lithuanian Daily in
 Eastern States
 110-12 Atlantic Avenue
 Richmond Hill 19, N. Y.
 Telephone Virginia 9-1827-1828
 PRICE 5c A COPY

No. 148 ***** Richmond Hill 19, N. Y., šeštadienis, Liepos (July) 30, 1955 ***** Metai 44-tieji, Dienraščio 36-tieji.

KRISLAI

Džiaugiamės laimėjimu.
 Parama reikalinga.
 Pusė tegavo darbą.
 nustū-
 upės.
 kliudyti
 perkėli-
 varymas
 pavimas
 pirmyn
 s plotus
 jos.
 lerinin-
 arybinę
 osios
 u jiems
 ant Du-
 Nemuno,
 Berly-

Džiugu skaityti "Laisvės administracijos pranešimą ir širdingiausiai visiems aukojusiems padėką.

Dienraščio finansinis fondas buvo laiku sukeltas ir su geru kaupu. Tai parodo, kad laisviečiai suprato reikalingą duosniai savo dienraštį paremti. Šis vajuš buvo praveistas geriau, negu praityje. Tai smagi žinia.

Savo nuosirdžiu darbu ir duosnumu mes parodėme mūsų dienraščio priešams, kad jų pastangos visokiais būdais kenkti mūsų dienraščiui neduoda jiems laukiamų pasekmių.

Tačiau, visi turime atsiminti, kad šiuo metu yra sunkiausias dienraščio laikotarpis. Administracija jau priminė, kad tie finansai, kurie buvo sudėti į \$10,000 fondo, taip greit išsisėmė. O vasaros metu visada dienraščio sunkiau versta.

Todėl nuosirdžiai prašome visų laisviečių: nesustokite siuntę dienraščio paramą. Ji turi tęstis per visą sunkų jį vasaros laikotarpį.

Zinome nemažai laisviečių, kurie dar neprisidėjo su žymesne suma savo dienraščio išlaikymui. Dabar jie turėtų prisidėti. Visi žiūrėkime, kad mūsų dienraštis šiuo sunkioju laiku nesuklyptų.

Kas sakė, kad Amerikoje yra mažai bedarbių? Taip kalbėdami jie smarkai suklysta.

Štai, praėjusio birželio 30 d. susirinko virš 31,000 darbininkų į New Yorko uostą, kad gauti laivakrovių darbą. Tą dieną tegalėjo priimti tik iki 15,000. Didesnė pusė darbo laukiančių dokininkų turėjo eiti namo be jokio uždarbio.

Negeriau esti ir kitomis dienomis. Visada laivakrovių susirenka į registracijos vietą perpus daugiau, negu jiems darbo yra.

Pas tekstiliečius ir siuvėjus ne geresnė padėtis. O tai rodo, kad per visą šalį bedarbių skaičius gali siekti kelis milijonus žmonių.

Nedarbas amerikiečius darbininkus nuolatos gązdina. Tam tikrais laikotarpiais jis esti didesnis, kitais — mažesnis, o kai kada, kaip 1930 metais, pasiekia katastrofišką padėtį.

Kitokia tačiau padėtis socialistiniuose kraštuose. Ten darbininkams tenka rūpintis ne darbų stoka, bet darbininkų trūkumu.

Skaitau laikraščiuose pranešimus iš Tarybų Sąjungos. Rašo, kad ten visur jaučiamas darbininkų trūkumas. Nežiūrint to, kad darbininkų skaičius nuolat daugėja, tačiau visų reikalingų darbų jie nespėja nudirbti Deda (Tąsa 3-čiam pusl.).

VALDŽIA IMASI ŽINGSNIŲ PRIEŠ PAŽANGIĄ UNIJĄ

Demokratai reikalauja, kad Talbott'as būtų pašalintas

Washingtonas. — Tuo tarpu, kai Eisenhowerio administracija bando "užmigdyti" sekretoriaus Talbott'o skandalą, demokratai yra pasiryžę to nepriesti. Jie reikalauja, kad prez. Eisenhoweris nelaukdamas atstatydintų aviacijos sekretorių, kuris buvo priverstas prisipažinti "dares klaidas." Jo "klaidos" ne klaidos, sako jie, bet nusikalčiai — jis naudodamasis savo aukštu valdišku postu žarstė pelnus Mulligano firmai New Yorke, kurios partneriu jis buvo.

Demokratinis senatorius Wayne Morse iš Oregono klausė: "Ko prezidentas Eisenhoweris laukia? Ar jis mano, kad amerikiečiai turi trumpą atmintį ir po kelių savaičių viską pamirš? Ar jis mano, kad galima visą reikalą eliminuoti?"

Morse sakė, kad teisingumo departamentas turėtų kelti kaltinimus prieš sekretorių Talbott'ą, jeigu Eisenhowerio administracija tikrai nori išvalyti korupciją, kaip tai ji dažnai skelbia.

Pareiškimą padarė ir De-Manila atėmė privilegijas nuo Amerikos jėgų narių

Manila. — Filipinų valdžia atėmė speciales privilegijas nuo amerikiečių karininkų, jūreivių ir lakūnų. Iki šiol Filipinų policija jų negalėjo sumti, nežiūrind, kokius nusikaltimus jie be atliktų. Nuo dabar jie bus suimtinėjami kaip visi kiti.

Manilos spaūda sako, kad privilegijomis pasinaudodami amerikiečiai skriaudė civilinius gyventojus, juos užgauliojo.

Jeruzalė. — Galutiniai rinkimų rezultatai rodo, kad komunistai prarado du iš turėtų penkių deputatų parlamente.

Perskrido Lamanšą su 1909 modelio kopijuotu orlaiviu

Dungeness, Britanija. — Francūzas Jean Salis perskrido Lamanšą (britų kanala) su orlaiviu, kurį jis kopijavo nuo 1909 m. modelio. Lvgiai tokiu orlaiviu Louis Bleriot pirmu kartu perskrido Lamanšą 46 metais atgal.

Salis buvo Bleriot'o mokinys. Bleriot jį išmokino skristi pirmojo pasaulinio karo metu.

Orlaivis buvo konstruktas iš medžio ir drobės. Visos smulkmenos buvo kaip 1909 modelio.

Amer. J. V. ambasadorius įspėjo jugoslavus nepirkti Sov. lėktuvų

Belgradas. — Darosi aišku, kad draugiškieji santykiai tarp Amerikos ir Jugoslavijos darosi labiau įtempti. Amerikos ambasadorius Riddelbergeris lankėsi pas jugoslavų veikiančią užsienio reikalų ministrą Srđđaną Prica. Jis jam sakė, kad jeigu jugoslavai pirs sprūsminius MIG orlaivius iš Tarybų Sąjungos, Amerika turės persvarstyti visą pagalbą davimo jugoslavams klausimą.

Pagalba gal visai turės būti sulaukyta, jis davė suprasti.

Prica nieko neatsako, apart pažado, kad Riddelbergerio pastabos bus imtos domėn.

McCarthy bando įjungti Čiangą į derybas, bet mažai kas jo paiso

Washingtonas. — Senatorius McCarthy pasiūlė rezoliuciją, kad senatas reikalautų iš valdžios, kad ji bet kokias derybas tarp Amerikos ir Liaudies Kinijos būtų įtraukta ir Čiangą į derybas.

Yra ir kita išeitis — socialdemokratai galėtų sudaryti koaliciją su dviem kairiom socialistu partijom, komunistais ir pažangiečių grupe. Kartu visos tos darbininkiškos partijos galėtų turėti parlamente absoliutę daugumą. Bet socialdemokratų (Mapai) vadovybė yra pasiryžusi prie tokios koalicijos nepriesti.

Izraelio spaūda pasėkoje kalba, kad gali prisieiti po nekuro laiko praveisti naujus rinkimus.

24 francūzų legijonieriai žuvo Alžyro susirėmimuose

Paryžius. — Netoli Khenchelos, Aures srityje, Rytiniame Alžyre, nacionalistai partizanai užatakavo francūzų užsienio legiono dalinį. 21 legijonierius ir vienas karinis daktaras buvo užmušti vietoje, o du mirė vėliau nuo žaizdų.

Francūzai sako, kad jie taip pat užmušė tam tikrą skaičių partizanų, bet neskelbia kiek.

Tai buvo aštrusias susirėmimas partizaniniu kovu eigoje per paskutinius kelerius metus Alžyre.

Apeliacilos teismas nutarė sumažinti Yates bausmę

San Francisco. — Apeliacijos teismas sumažino nuo trijų iki vienerių metų bausmę pažangiečių O'Connor Yates. Ji buvo nuteista už "paniekos pamėgimą" kuomet 1952 metais Smitho akto byloje Los Anzelese atsakė liudyti apie komunistų veiklą.

Sako, kad dalis tremtinių gali grįžti į Guatemalą

Guatemalos miestas. — Diktatorius Carlos Castillo Armas paskelbė, kad Guatemala leis sugrįžti 69 tremtiniams, kurie po sukilimo apleido šalį. Iš viso tada Guatemalą paliko arti 1,000 anti-fašistų.

Armas nesakė, kas tie, kuriems leidžiama sugrįžti ir kur jie dabar randasi.

Bandys priversti Mine-Mill užsiregistruoti subversyve

Washingtonas. — Generalinis prokuroras Herbertas Brownell'is ėmėsi žingsnių prieš Mine - Mill uniją (Mine, Mill & Smelter Workers Union), vieną pažangiečių vadovaujamų unijų, prieš kurias valdžia jau senokai planuoja akciją.

Gen. prokuroras bandys per taip vadinamą Subversyvo Veikimo Kontroliavimo Tarybą (SACB) priversti tą uniją registruotis.

Bulgarija leido izraeliečių pasiuntiniui matyti lėktuvą

Sofija. — Bulgarijos valdžia leido Izraelio diplomatiniam pasiuntiniui Bulgarijoje nuvykti į vietovę prie Graikijos sienos, kur buvo pašautas izraeliečių "El Al" keleivinis orlaivis. Kaip yra žinoma, 58 keleiviai ir igulos nariai žuvo. Keleivių tarpe radosi 12 amerikiečių.

Bulgarijos valdžia davė leidimą diplomatiniam pasiuntiniui, bet neleidė specialės izraeliečių komisijos, kuri atskubino Graikijon ir norėjo leidimo pereiti Bulgarijos sieną. Bulgariai paaiškino, kad jų pačių komisija atliko tvrinėjimą ir užsienio komisijų nereikia.

Nepaisant Bulgarijos apgailestavimo ir atsiprašymo dėl incidento, Izraelio valdžia pasiuntė aštrų protestą. Taipgi protestavo Amerika ir Britanija, kurių piliečių buvo orlaivyje.

Starobinas ir Sacheris apkaltinti "paniekoje"

Washingtonas. — Senatas nubalsavo apkaltinti paniekoje kairių žurnalista Starobina ir advokata Sacherį. Starobinas kaltinamas nenorėjime duoti informacijos apie Matusowo knygą. Sacheris kaltinamas panašiai.

Suėmė sugrįžusius buvusius belaisvius tuoj po atvykimo

San Francisco. — Laivu "S. S. Cleveland" čia iš Azijos atplaukė trys buvę belaisviai, Cowart, Griggs ir Bell, kurie buvo nutare pasilikti Kinijoje, bet dabar nutarė grįžti.

Jiems išlipus iš laivo, armijos karininkas perskaitė jiems suėmimo dokumentą. Jie gavo vieną laisvą valandą pasimatyti su saviškais po karinės policijos priežiūra, o paskui tuoj buvo nuvežti į Fort Baker karinį kalėjimą.

Banga paskandino 36 jaunas mergaites Japonijos jūroje

Tsu, Japonija. — Vienos vidurinės mokyklos mergaičių klasė, nuo 13 iki 15 metų amžiaus, maudėsi kartu su savo mokytojomis tr mokytojais. Jūra buvo visiškai rami, bet staiga atriedėusi didžiulė banga su savimi nusinešė visas mergaites. 11 pasisekė atpažinti dirbtiniu kvėpavimu, bet 36 paskendo.

Novorossiskais, Kaukazas.

— Čia laivu iš Odesos atplaukė amerikiečių fermerių delegacija. Jų negalima buvo atpažinti nuo ukrainiečių, nes Ukrainoje jie buvo apdovanoti išsiuvinėtais ukrainietiškais marškiniais, kuriuos užsidėjo.

ORAS NEW YORKE
 šilta ir giedra

L A I S V Ė

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.

Established April 5, 1911

Every day except Sundays, Mondays and Holidays

110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

President JOHN GRYBAS; Sec.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$8.00	Canada and Brazil, per year	\$9.00
United States, per 6 months	\$4.50	Canada and Brazil, 6 months	\$5.00
Queens Co. per year	\$9.00	Foreign countries, per year	\$10.00
Queens Co. per six mos.	\$5.00	Foreign countries, 6 months	\$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

PELNAI AUGA, KAINOS KYLA

Valdiška pramonės ir prekybos komisija šiomis dienomis paskelbė, kad per pirmąjį šių metų bertainį Jungtinių Valstijų pramonės korporacijos padarė pelno, atmokejus taksus, apie tris bilijonus ir tris šimtus milijonų dolerių (\$3,300,000,000).

Per tą patį 1954 metų bertainį buvo padaryta pelno 29 procentais mažiau. Tai reiškia, kad šiemet korporacijų pelnai smarkiai pakilo ir jie nuolat kyla ir kyla.

Pramonės korporacijos turėjo milžiniškų įeigų. Per pirmą bertainį buvo padaryta \$65,600,000,000 įeigų, o per tą patį 1954 metų bertainį buvo padaryta \$60,000,000,000. Tai parodo, kaip biznis smarkiai auga.

Dabar pažiūrėkime, kaip dalykai stovi su produktų kainomis.

Valdiškas statistikų biuras raportuoja, kad maisto kainos nuo 1949 metų pakilo 14.4 procento, o nuo praėjusio lapkričio mėn. taipgi pakilo dviem procento dalimis. Nors per pastaruosius porą metų maisto kainos mažai tepakilo, bet palyginus su 1949 metų kainomis, jos yra žymiai pakilusios.

Kiti gyvenimui reikalingi produktai taipgi yra pakile.

Kiekvienam juk turėtų būt aišku, kad bedidėją korporacijų pelnai kaip tik ir yra taja priežastimi, kuri iškelia produktų kainas iki padangės. Daugiau mes mokame už mums reikalingus produktus, daugiau korporacijos iš to pelno pasidarė. Mūsų darbdavis, nedamokėdamas darbininkui už jo darbo jėgą, taipgi imdamas aukštas kainas už darbininko pagamintus produktus, darosi didelius pelnus.

Gali būti geras pavyzdys iš plieno trusto, kuris sūtko darbininkams pakelti algas. Algų pakėlimas plieno trustui į metus gal kainuos apie 300 milijonų dolerių, o plieno kainų pakėlimas jam gali suteikti 750 milijonų dolerių. Taigi, iš visos tos transakcijos plieno trustas gali padidinti savo pelną net virš 400 milijonų dolerių.

Tai matote, kaip dalykai stovi su pelnais ir produktų kainomis.

PERSEKIOJA REDAKTORIŲ

Federalinis apeliacijų teismas New Yorke patvirtino žemesnio teismo apkaltinimą redaktoriui Eugene Moy.

Eugene Moy yra "China Daily News" redaktorius. Šis dienraštis yra liaudiškas, pritariąs liaudiškai Kinijos vyriausybei.

Moy rastas kaltu todėl, kad jo redaguojamame laikraštyje tilpo anglų kolonijos Hong Kong banko skelbimas, kuriame buvo paskelbtas pranešimas, kad šis bankas gali patarnauti užsienyje gyvenantiems kinams pasiūsti pagalbą savo giminėms Kinijoje.

Valdžia tvirtina, kad taipindamas tokį skelbimą redaktoriui "bendradarbiavo su priešu." Kodėl ir kaip bendradarbiavo su priešu, kuomet Amerika nėra karo stovyje su Kinija. Nepaisant nurodymo, kad už tokį skelbimą negalima redaktoriaus bausti, teismas surado Moy kaltu. Teisėjas Sylvester J. Ryan, apkaltindamas Moy, dar pridūrė, kad skirtingų idėjų skelbimas gali sudaryti priežastį apkaltinimui.

Dabar redaktoriui grėsia dvejų metų kalėjimas ir \$25,000 piniginių pabauda.

Apeliuodamas į aukštesnį teismą, E. Moy mano kur nors surasti teisybę. Moy nurodo, jog jis persekiojamas todėl, kad jo redaguojamas laikraštis yra skirtingas nuo kitų Amerikoje išeinančių kiniečių laikraščių ir kad jis numaskuoja Čiang Kai - šeko režimą ir jo agentus Amerikoje.

Tai ne pirmas ir ne paskutinis pažangus redaktorių persekiojamas.

SINGAPORAS

Šiomis dienomis Singapore įvyko rinkimai ir jų pasėkoje buvo sudaryta trijų partijų koalicinė valdžia. Tai pirma Singapore rinkta valdžia.

Susirinkus seimo atstovams į sesiją buvo pasiūlyta rezolucija, reikalaujanti Singaporiui nepriklausomybės nuo Britanijos. Kuomet toji rezolucija buvo užgirta, Britanijos paskirtas vyriausias ministras David Marshallas į dešimt minučių uždarė seimo sesiją.

Rugpjūčio 2 d. bus galutinai nusitarta, ar žmonių išrinktam seimui bus leista savo darbą vesti, ar koalicinei valdžiai teks rezignuoti, o gal Britanijos vyriausias ministras Marshallas seimą ir valdžią galutinai paleis.

Seimo priimta rezolucija, žinoma, Britanijai nesuvirškinama. Jinai pasiruošusi jokiū būdu iš savo kontrolės Singapore neišvėisti. Singapori britai nuo seniai skaito savo koloniją ir vartais į Kiniją, Indiją ir kitas Azijos šalis.

Singaporas, 27 mylių ilgio ir 14 mylių pločio sala, randasi netoli Kinijos ir Indijos. Turi apie 1,121,000 gyventojų, kurių virš 80 procentų kiniečiai. Kiekvienam

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

"POPULARUSIS POLITIKAS"

Kunigų "Draugas" rašo, kad Charles J. Kerstenas yra "vienas iš populiariausių politikų lietuvių tarpe."

Kodėl jis toks "populiarus"? Nagi todėl, kad jis būdamas kongresmanu smarkiai rėkavo už Pabaltijo kraštų "išlaisvinimą". Lietuviškiems "laisvintojams" jis buvo toks populiarius, kad jam net suruošė maršrutus po lietuvių kolonijas. Prieš rinkimus "Draugas," "Naujienos" ir kiti panašūs laikraščiai kėlė jį į padanges ir kvietė lietuvius jį remti.

Bet nelaimė atsitiko. Piliiečiai nuo jo nusisuko. Jie pasirinko kitą kandidatą, kuris atsisako kooperuoti su "laisvintojais." "Popularusis" Kerstenas gavo sagtį.

Ruošiantis prie Zenevos konferencijos Kerstenas perspėjęs prez. Eisenhowerį, kad jis nedarytų jokių sutarčių su "sėtoniškais jėgomis." Girdi, "Vakarų padėtis negalinti pagerėti nuolatiniemis konferencijomis su rusų ir kiniečių raudonaisiais vadais."

Bet Eisenhoweris, matyt, Kersteno nepaklausė. Jis vyko Zenevon ir grįžo viltingas, kad nemažai iš jos laimėjimų pasauliui atsiektų.

Ragangaudis McCarthy visą laiką darbavosi su Kerstenu įvairiuose kongresiniuose ir senatiniuose komitetuose. Kai Kerstenas rinkimus prakiešo, tai ir McCarthy'o žvaigždė pradėjo gesti.

Dabar tiek Kerstenas, tiek McCarthy smarkiai sielojasi dėl Zenevos konferencijos. Tuo klausimu L. Pruseika "Vilnyje" pastebi sekamai:

"McCarthy įpuolė desperacijon. Zenevoj niekas neina taip, kaip jus kad norėtų. Jis norėjo išpūsti didžiausią burbulą apie satelitus ir paskandinti konferenciją isterikoje."

"Dabar jis rauja plaukus nuo savo galvos ir rėkia, kad viskas eina velniop. Mat, jo nepaklausė. Net Kinlandas ir Dirksenas žalinas nuo jo."

Sekamuose rinkimuose ir šį lietuviškų "vaduotojų" dievinamą senatorių piliiečiai gali pasiūsti "šunims šeko piauči."

NEBUVO KO VEIKTI

Lietuviškųjų "vaduotojų" spaudoje buvo pirmiau paskelbta, kad į Zenevą bus pasiūsta lietuvių delegacija, kuri ten stebės konferencijos eigą ir teiks patarimų prez. Eisenhoweriui, kaip kovoti prieš premjerą Bulganiną Lietuvos ir kitų "pavergtų" tautų klausimu. Tam darbu būvę nuskirti smarkūs vyrai.

"Darbininkas" dabar nepatenkintai nusiskundžia, kad Lietuvos laisvinimo klausimas visai nebuvo ten svarstomas. "Tai buvo nusjūrešta iš anksto. Ir numatyto lietuvų stebėtojų

suprantama, kad Singaporas turėtų būt Kinijos dalimi, kaip ir Formoza.

Prasidėjusi kova už britų išvijimą iš šios svarbios salos negalės sustoti tol, kol tos salos žmonės atsieks tai, ko jie siekiasi. Anksčiau ar vėliau britams teks iš tos salos kraustyti.

Britanija nuolat skelbia, kad ji skaitosi su žmonių daugumos valia. Bet kaip dabar su Singaporu, kaip su Kenja ir kitomis britų kolonijomis, kurių žmonės reikalauja nuo britų nepriklausomo gyvenimo? Kodėl gi britai nesiskaito su demokratija? Kolonializmas juk jau atgyveno savo laiką.

delegacijom buvo duota suprasti, kad jom ten nebus ko veikti."

Taip, lietuviškiems "stebėtojams" ir "laisvintojams" buvo duota suprasti, kad Lietuvos reikalas yra seniai baigtas ir kad Lietuva be jų "stebėjimo" ir "vadovavimo" gali laimingai kurti naują ir gražesnį gyvenimą.

Tie lietuviški "stebėtojai" daug geriau padarytų, jeigu susirastų kokį nors naudingą darbą dirbti, o ne šiuo raketu užsiimti. Šis raketas baigia savo dienas atgyventi.

GINKLAS AR KULTŪRA?

V. Andrusis "Vilnyje" pastebi:

"Ginklais negalima išspręsti gerumą ar silpnumą politinės ir ekonominės santvarkos. Ginklais laimėjimas rodo vieną, būtent, kad laimi ta pusė, kuri turi didesnes jėgas. Jos santvarka gali būti visai prasta. "Reikia taikios komercijos, kultūrinio, meninio, socialio gerbūvio lenktynių. Toliau:

"Amerika išleido per 15 mėnesių \$2,500,000 kultūriniais ir meniniais reikalams pademonstruoti kitose šalyse.

"Tarybų Sąjunga tam tikslui per 18 mėnesių išleido apie \$150,000,000.

"Tokios lenktynės yra naudingos sau ir kitiems, kur demonstruojama kas naujo, gero atsiekta."

DESPERACIJON ĮPUOLĖS ŽMOGELIS

Lietuvos "vaduotojų" iždininkas šaukia savo "Sandaroje," kad iš Zenevos konferencijos nieko gero neišeję. Vaidyla numatė iš anksto, kad tai bus "tuščias darbas". Todėl jis stato klausimą:

"Jeigu iš tikro taip buvo, tai kam dar reikėjo eikvoti laiką ir pinigus siuntimui tokios skaitlingos delegacijos ir poros tūkstančių korespondentų į tokias derybas, iš kurių nieko gero nesitiktė?"

Jeigu tuos visus pinigus būtų kas nors atidavęs Vaidylai Lietuvos "vadavimo" tikslu, tai būtų kas kita. O dabar iš to visko Vaidyla nieko nelaimėjo.

Tačiau, kiek apsimastęs, Vaidyla suranda, kad iš tos konferencijos busią šiekios tokios naudos. Girdi: "Tie patys francūzai ir anglai, kurie per pastaruosius dešėtką metų pataikavo Kremliai ir aplinkiniams keliais buvo paaukoję jiems Baltijos kraštus, dabargal aiškiau supras savo kvailumą ir išstijimą."

Faktai, tačiau, rodo, kad francūzai, anglai ir amerikiečiai Zenevos konferencijoje tikrai įsitikino, kad su socialistiniu pasauliu galima ir būtinai reikia kooperuoti.

Kvailuko rolėje pasiliko ne francūzai ir anglai, bet "Sandaros" redaktoriūs.

L I T E R A T U R A - M E N A S

B. PRANSKUS

BRONIUS VARGŠAS-LAUCEVIČIUS

B. Vargšas - Laucevičius atvyko į Ameriką 1905 metais. Sunkiai dirbdamas ir nuliekamu laiku rašinėdamas lietuvių spaudai, kurdamas apysakas, teatrinčius veikalus, skurdžiai gyvendamas gavo džiova ir mirė 1915 metais Chicagoje. Jo palaikai palaidoti Chicagos Tautinėse Kapinėse ir meniškai gražus antkapis ten pastatytas. Taipindami Lietuvos rašytojo B. Pranskaus straipsnį manome skaitytojus plačiau supažindinti su literatūrinium B. Vargšo - Laucevičiaus darbu.

Revoliucinis lietuvių rašytojas Bronius Vargšas - Laucevičius buržuazinių literatūros istorikų bei knygų leidėjų buvo visiškai užmirštas ir ignoruojamas. Tik tarybinė visuomenė įvertino jo kūrybinį palikimą; jis pato prieinamas plačiajam skaitytojiui. Šalia 1951 m. išleisto Br. Vargšo - Laucevičiaus pilnesnio rinkinio "Raštai," pateikiančio tiek jo grožinės prozos, tiek draminės kūrybos pavyzdžius, pastaruoju metu "Mokinio bibliotekos" serijoje išleistas rašytojo rinkinių apsakymų tomelis. Ir šis Br. Vargšo - Laucevičiaus apsakymų rinkinelis tesitenkina jau anksčiau "Raštuose" išspausdintų apsakymų pakartojimu. Jo sudarytojams, atrod, taip pat nepavyko surasti, perzvelgti ir įtraukti į rinkinį dar nežinomų tarybiniam skaitytojiui Br. Vargšo - Laucevičiaus apsakymų, spausdintų 1908-1916 metais Amerikos lietuvių socialistinėje periodikoje. Dėl to dar ir šiandien trūksta duomenų susidaryti pilnesniam Broniaus Vargšo - Laucevičiaus, kaip rašytojo beletristo, paveikslui. Išspausdintieji apsakymai charakterizuoja tik ankstyvąjį rašytojo kūrybos laikotarpį (1905-1907 metus). Tuo tarpu vėlesniais metais, iki savo mirties (1916 m.), Br. Vargšas-Laucevičius, turimomis bibliografinėmis žiniomis, yra išspausdinęs dar apie 20 apsakymų. Galima spėti, kad tuose apsakymuose, rašytuose autoriui labiau subrendus, Br. Vargšas-Laucevičius ne tik palietė naujas temas, pavaizdavo naujus tikrovės reiškinius, bet buvo pasiekęs ir aukštesnio idėjinio - meninio savo kūrybos lygio.

Br. Vargšo-Laucevičiaus, kaip apsakymų, vaizdelių rašytojo, tobulėjimą paskutiniaus jo gyvenimo metais tuoj po autoriaus mirties yra pažymėjęs V. Kapsukas-Mickevičius. Darydamas 1916 m. grožinės lietuvių literatūros apžvalgą ("Naujoji Gadyne," 1917 m., 1 nr.). V. Kapsukas tuos paskutinių metų Br. Vargšo-Laucevičiaus apsakymus aukštai vertina: "Paminėtini trumpi Br. Vargšo vaizdeliai, kurie rodo jį galėjus tapti ižymiu vaizdelių rašytoju. Ypačingai verčia mus taip manyti tilpės "Darbininkų Kalendoriuje" vaizdelis "Pirmą kartą," "Pupytė" ir kt."

Čia paminėtieji Br. Vargšo-Laucevičiaus apsakymai, kaip ir eilė kitų jo paskutiniojo apsakymų ("Žmogiukai," "Liuda," "Išdavikas," "Pasimatymas," "Agitatorius" ir kt.), dar ligšiol nežinomi mūsų tarybiniam skaitytojiui.

Vertinant išleistuosius Br. Vargšo-Laucevičiaus ankstesniojo laikotarpio apsakymus, pirmiausia krinta į akis viena jų ypatybė, charakterizuojanti jų autorių kaip vieną iš pačių revoliucingiausių lietuvių rašytojų audringaisiais 1905-1907 metais. Šiemet, minint šlovėgąjį 1905-1907 metų revoliucijos penkiasdešimtmetį, toji Br. Vargšo-Laucevičiaus kūrybos ypatybė ypač parūmėtina. Jis plačiau negu bet kuris kitas lietuvių demokratinis rašytojas savo kūryboje atspindėjo 1905-1907 metų revoliucinę kovą ir lietuvių liaudies nuotaikas. Tai kovai pavaizduoti Br. Vargšas-Laucevičius paskyrė savo dramą "Paskutinė banga," "Pirmieji žingsniai" ir kt. 1905 m. revoliucijos įvykiai plačiai liečiami ir apysakoje "Antras krikštas." Tos kovos atspindžių gausiaji randame ir daugelyje kitų Br. Vargšo-Laucevičiaus apsakymų.

Jau pats pirmasis jo apsakymas "Miške," parašytas dar 1905 m., vaiz-

duoja būdingą revoliucijos metų reiškinį — slapta revoliucinio jaunimo susirinkimą miške, kur sakomos revoliucinės prakalbos, skelbiami sūkia: "Tegyvuoją socializmas visuose kraštuose" ir kt.

Tiesiogiai su 1905 m. revoliucijos atgarsiais siejasi ir apsakymas "Prieš aušrą," parašytas 1906 m. Jame demaskuojama carinė valdžia, kuri, revoliucijos įbauginta, sušaukė Valstybės dūmą. Kai kam iš revoliucinių kalinių ta proga kyla iliuzijų, kad carinė valdžia galinti padaryti ir daugiau nuolaidų, amnestuoti revoliucinius kalinius. Bet vietoj amnestijos kaliniai susilaukia naujo valdžios smurto. Apsakyme vaizduojamas teroro prieš revoliucionierius faktas — kalėjime pakariamas jaunas revoliucinis kovotojas, apkaltintas nušovęs policininką. Priešmirtiniai jaunovo revoliucionieriaus žodžiai šaukia toliau drąsiai tęsti revoliucinę kovą:

"Girdėt iš tolo perkūno grūmojimas, ir kur-ne-kur jau matyti žaibai... Mūsų kova, kuri tęsiasi jau ne nuo šiandien, gal dar ilgiau trauktis... Tegul nepritrūksta jums, mano mieli draugai, energijos, kovokit, nepasiduokit!"

Artimai siejasi su revoliucinės kovos įvykiais ir kiti Br. Vargšo-Laucevičiaus apsakymai: "Garlaivyje" vaizduojami darbininkai, dėl carinės valdžios persekiojimų emigruoją į užsienį; apsakyme "Tėvas" nupieštas paveikslas seno tėvo, ilgus metus tarnavusio carinėje policijoje, tačiau revoliucinių demonstracijų metu supratusio savo nusikalstamą elgesį; satyriniame apsakyme "Atkeršijimas" parodomas žiaurus revoliucionierius persekiotojas gubernatoriūs, drebas dėl savo kailio, bijąs revoliucionierių keršto ir tt. Visi šie revoliuciniai Br. Vargšo-Laucevičiaus apsakymai, išleisti "Mokinio bibliotekos" serijoje, yra vertinga dovana mūsų jaunajai kartai. Jie gyvais vaizdais atskleidžia mūsų revoliucinę praeitį, padeda ją pažinti.

Šalia revoliucinės kovos vaizdavimo Br. Vargšas-Laucevičius plačiau negu kuris kitas ano meto rašytojas savo ankstyvesniuose apsakymuose emė piešti darbininkų gyvenimą, jų išnaudojimą ir kovą. Šios tematikos kūrinių sudarą antrą žymią rašytojo apsakymų grupę. Br. Vargšas-Laucevičius lietuvių pažangioje literatūroje toliau vystė žinomuosius J. Biliūno apsakymuose ("Pirmutinis streikas" ir "Be darbo") pradėtą darbininkų gyvenimo vaizdavimą. Apsakyme "Streikas" jis vaizduoja darbininkų streiką, išryškindamas vieno eilinio darbininko pasiryžimą suspr o g dinti dirbtuvės garo katilą, kad savininkui nepavyktų sužlugdyti streiką. Darbininkų gyvenimas atspindi ir apsakymuose "Ugnis," "Sapnas" ir kt. Panašiai kaip J. Biliūnas savo apsakyme "Be darbo," Br. Vargšas - Laucevičius apsakyme "Sugrįžo" piešia likimą darbininko, fabriکه netekusio darbo ir sveikatos, (Tąsa ant 3 puslapio)

SENUTĖ

Senutėlė labai sena
Pailsėt atsisės prisiplūkus,—
O iš nuotraukos su šypsena
Žvelgia mažas, guvus berniukas.

Daug gyveno,
Daug, daug matė jinai—
Tie vaizdai atminty išblėso,
Tik dažnai, labai dažnai
Ji prisimena rytą šviesu,

Kai nuo dūmų pajuodo dangus,
Kai be perstojo griaudė patrankos.—
Bėgo ji per žalius laukus,
Anūkėlį tempė už rankos,

Gobė vaiką plačia skara,
Lyg paslėpt nuo mirties galėtų...
Anūkėlio seniai nėra—
Jis kalnelyje guli gėlėtam.—

Senutėlė mąsto ilgai,
Blizga ašarom akys jos geros...
O kad niekad, kad niekad vaikai
Nežinotų, ką reiškia karas!...

Alg. Pabijūnas

BRONIUS VARGŠAS-LAUCEVIČIUS

(Tęsinys iš 2-ro pusl.)

Priztančio numirti pas savo tėvus—mažesnius kaimo valstiečius.

Br. Vargšas-Laucevičius savo apsakymais praplėtė lietuvių literatūroje išnaudojamųjų bei skriaudžiamųjų darbo žmonių gyvenimo pavaizdavimą. Iš tokių jo apsakymų, atrinktų į recenzuojamąjį rinkinį, pažymėtini — „Aukos,” „Šeštas lankas,” „Katorgininkas” ir kt. Apsakyme „Katorgininkas” atskleistas vaiko piemenuko likimas. Buožės apkalintą vagystę, berniukas nekaltai pakliūva į kalėjimą, iš kurio išėjęs, veltui išėjo tarnybos ar darbo. Jį visur lydi vagies vardas. Nuosirdumu ypač pasižymi apsakymas „Šeštas lankas,” vaizduojas gyvenimą našlaitės, kuri po tėvų mirties tampa kilnojamojo cirko artiste-vojike. Bešokant per lanką suklumpa žirgas, ir artistė užsimuša. Didele meile, užuojauta paprastam žmogui persunktas tiek šis, tiek visi kiti Br. Vargšo-Laucevičiaus apsakymai.

Kai kuriuose rašytojo apsakymuose („Laisvė,” „Tėvynė,” „Streikas” ir kt.) atsispindėjo žiauri kapitalistinės Amerikos tikrovė, sunki šios šalies darbo žmonių padėtis. Tą gyvenimą autorius pamatė, emigravęs į Ameriką 1905 m.

Meniniu atžvilgiu ankstesnieji Br. Vargšo-Laucevičiaus apsakymai dar turėjo esminių trūkumų. Kai kuriuose iš jų žymus schematiškumas; vaizduojamieji personažai padaromi vienu ar kitu sentencijų skelbėjais. Kituose jaučiama tipizavimo stoka, vaizduojamas mažai būdingos situacijos. Kai kuriems personažams trūksta reikiamo psichologinio jų elgesio motyvavimo. Tai ydos, kurių sunku išvengti jaunam, pradedančiam beletristui. Vis dėlto Br. Vargšo-Laucevičiaus apsakymuose galima rasti ir labai pavykusių vietų, liudijančių jį būvus tikru vaizduotoju menininku. Ryškių vaizdų randame kiekviename jo apsakymų puslapyje. Štai, pavyzdžiui, ne specialiai parinkta portretinė charakteristika:

„Trečios klasės vagone prie kartinio lango sėdėjo jau pagyvenęs žmogus su raudonais žemyn pusžiliais ūsais... Jį pastebėjau tik tada, kai jis, kumštelįjį mane alkūne į šoną, atkišo bonkute degtinė... Iš veido buvo matyti tas paprastas, malonus senelis, kokių neretai tenka sutikti keliaujant po Lietuvą. Įdubusios melsvos akys, išdžiūvęs ir pūkšlėmis papuoštas veidas, baltos gyslotos rankos, švarkas su apytrumpėmis rankovėmis, gelsva guminė apikaklė, sena sulankstyta skrybėlė ant galvos, — visa tai rodė kažkokį abejotiną žmogų...”

O štai ryškus miesto peizažo pavyzdys, kuris puikiai pabrėžia toliau vaizduojamus šurpius, niūrius įvykius:

„Kovo mėnesio dangus mūrkojo apsiniaukęs, tik horizonte rausvi švininiai debesys rodė, kad jau netoli vakaras.

Visą dieną krito minkštas, šlapias sniegas. Išmąrgintose gatvėse vietomis blizgėjo čia didesni, čia mažesni vandens klanai... Virš žemesniųjų namų stogų buvo matyti per miglą kyšojančios pusnuogių medžių viršūnės, apie kurias, čia krisdamos žemyn, čia kildamos aukštyn, krykštavo varnos ir šarkos. Suskambės varpelis vežėjo, sugirgždės šlapių pačiužos, pasiekusios akmenį, ir vėl tas pats teškėjimas lašų, krintančių nuo stogų, vėl varnų ir šarkų choras, vėl šlumstėjimas žingsnių, vėl ta pati šlapi melodija.”

Tenka konstatuoti, kad Br. Vargšas-Laucevičius jau įvestas į mūsų literatūros akiratį kaip reikšmingas revoliucinis rašytojas, jei išskeltas jo kūrybos tematinis idėjinis vertingumas, tai jis kaip menininkas dar bemaž visiškai nėra nagrinėtas ir nušviestas. Šį klausimą kol kas tik prognozuojama spaudoje pasirodė straipsniai apie Br. Vargšą-Laucevičių, jų tarpe V. Zaborskaitės įvadinis straipsnis recenzuojamajam rinkiniui. Straipsnyje tenkinama siūlyta glaustu rašytojo biografijos nušvietimu ir idėjinė-tematine kūrybos apžvalga. Apie rašytojo apsakymų menines ypatybes įvado autorė duoda nors patetišką, bet vis dėlto menkinantį rašytojo kaip menininko įvertinimą. Jis charakterizuojamas tik kaip jaudinantis agitatorius:

„Tiek pagrindinės minties aiškumas, išvados kryptingumas, tiek įtaigus tiesioginis kreipimasis į skaitytoją, alsuojąs revoliuciniu patosu, aistringa agitacija, yra tos jo apsakymo meninės-emosinės ypatybės, kurios jaudino ne tik ano meto skaitytoją, bet turi nemažos vertės dar ir šiandien.”

Apie menines Br. Vargšo-Laucevičiaus ypatybes autorė nieko nekalba. Šiomet rugsėjo 20 d. sukanka 70 metų nuo Br. Vargšo-Laucevičiaus gimimo. Ta proga vertėtų pasirūpinti pateikti Lietuvos visuomenei dar nežinomus rašytojo vėlesniųjų metų apsakymus, o taip pat imtis giliau kritiškai nušviesti jo kūrybą, išryškinant ne tik idėjinės-tematinės, bet ir meninės jo ypatybes.

JEI LAUDIS PABUSTŲ

Jeif laudis pabustų iš letargo miego Ir drąsiau už būvį į kovą stotų, Tai jai nebireikėtų kentėti turčių jungo, Nes ji galingiausia pasauly taptų.

Tada gi skriaudikai ir jų pakalikai Prarastų galybę, bespėkiais liktų Ir liaudies kovingi, šėryi darbininkai Jiems skriausti žmonijos daugiau ne duotų.

Tada ir įvyktų brangioji vienybė, Nes jau nebebūtų žmonijos luomų; Ir tuoj pražydetų brolybė, lygybė Ir būtų žmonijai gventi ramu.

Jonas Juška

IS LIETUVOS

Melžėjos — pirmūnės

KYBARTAI. Gutkaimio tarybinio ūkio gyvulininkystės darbuotojai kovoja už karvių pieningumo pakėlimą. Ūkyje iki liepos 1 d. iš kiekvienos karvės primelžta po 2,570 kg pieno. Gerai dirba visa eilė tarybinio ūkio melžėjų. Baumelienė nuo ūkinių metų pradžios iš kiekvienos karvės jau primelžė po 2884 kg, Stebulaitienė — po 2680 kg, Jakelaitienė — po 2699 kg ir tt. Šie rodikliai yra pasiekti atkaklaus darbo dėka, gerinant gyvulių priežiūrą, taikant papildomą jų šėrimą. Anksčiau karvės papildomai buvo šeriamos žiemkenčių žaliaja mase, o dabar — dobilais.

A. Bereiša

Nauja technika kolūkiuose

DŪKŠTAS. „Raudonosios žvaigždės”, Adomo Mickevičiaus vardo ir Marytės Melnikaitės vardo kolūkiai įsigijo CHTZ-7 markės traktorius. Jų pagalba bus kaupiami kukurūzai, bulvės, daržovės. Dabartiniu metu, mobilizuojant visas kolūkines jėgas spartesniam pavasario sėjos užbaigimui, šie traktoriai panaudojami vasarinių grūdinių kultūrų sėjai.

K. Grinkevičius

Brockton, Mass.

Mūsų ligoniniai, Laisvės skaitytojai

Norwoodietė Marcelė Krauskienė jau 6-ta savaitė kal randasi Norfolk County sanatorijoje. Barbora Gutkaimienė ir aš aplankėva ją liepos 26 d. Ligonė atrodo gražiai, linksma, matomai, eina į gerąją pusę. Interesuojasi ir pasauliniais reikalais, kaip tai apie keturių šėdžių pasitarimą, kuris įvyko Zenevoje. Sako: gaunu Laisvę, bet ne visus numerius.

Jos adresas: Marcelė Krauskienė, Norfolk County Hospital, Ward B, South Braintree, Mass. Lankymo valandos pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį dienomis 3 iki 4, vakarais 6:15 iki 7:30 val.

Liepos 25 d. John Cook (Kukaitis) nuėjo į ligoninę dėl ištyrimo. Turės pasiduoti operacijai. Randasi Brockton Hospital, Brockton, Mass.

Linkime ligoniams greitai pasveikti.

George Shimaitis

Bostonas ir Apylinkės

Metinis piknikas Lietuvių Tautiško Namo Parke, Winter St. ir Keswick Rd. Rengia So. Bostono LLD 2 kuopa ir Moterų Skyrius. Įvyks sekmadienį, liepos (July) 31 d., pradžia 1 val. diena.

Bus muzika, valgiai, gėrimų, dainų ir sporto.

Busal iš South Bostono išeis nuo Amerikos Lietuvių piliečių klubo, 318 Broadway, apie 12 val. diena.

Kviečiame visus atsilankyti, gražiam pušyne pakvėpuoti tyru oru, pasimatyti su gerais draugais ir bendrai turėti sau gerus laikus.

Rengimo Komisija (145-146)

Brockton-Montello, Mass.

LLD 6 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, rugpiūčio (August) 1 d. Liet. Taut. Nam. kambaryje, 8 Vine St., pradžia 7:30 val. vakare. Čia išgirsite raportą iš kuopos pikniko. Kurie dar nesate pasimokėję savo metinės duoklės į draugiją, prašome atėiti ir pasimokėti.

Greit išeis nauja knyga, parašyta D. M. Solomso *Is Istrijos*, tad draugijai reikia pinigų. Ta knyga jau neužligo gausite.

Kuopos Fin. Rašt. J. S.

Atsakingiausia Firma Pasiuntimui Reikmenų I SOVIETŲ SAJUNGĄ, LIETUVĄ IR KT. ŠALIS

Apmokami Taksai ir Užtikrintas Daiktų Pristatymas.

PARCELS TO RUSSIA, Inc.

Licensed by U.S.S.R.

301 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 16, N. Y.

Tel. INgersoll 7-6465, INgersoll 7-7272

Mes užtikriname pristatymą siuntėmų ir siuntėjam įteikime pailidėjimus su priėmėjo parašu.

Istaiga atdara kaadien nuo 9-tos val. ryto iki 4 val. popiet

Roseland, Ill.

Karotis neįveikia

Nepaisant didelių karščių, Aido Choro nariai penktadieniais skaitlingai atsilanko ir mokinas operetės Rose Marie dainas.

Choro pirmininkas J. Keller su žmona išvyko atostogų, ant viso mėnesio. Aidietis Mike Sinkus su draugu leidžia atostogas pas Budrius prie Thunder Lake, Wis. Perreitis metais jie iš ten parvežė daug žuvų ir pavaišino visą Aido Chorą. Pradžioje rugpiūčio ten žada vykti aidiečiai: Tony Boy ir J. Nedvaras.

Aido Choras sudainavo gimtadienio dainą dėl mūsų gerų aidiečių: Mrs. Butko ir mokytojos mamytės.

Lankėsi filmininkas G. Klimas. Jis sakė, kad menininkų pirma apskritis išdirbus planus, kaip geriau nufilmuoti chorų ir kad jų dainos amžinai skambėtų po plačiąją Ameriką. G. Klimas dabar surinkęs jaunos aktorius (iš aidiečių Richi Misevicks ir R. Z. įeina į vaidylas) jau baigia mokyti operetę „Sudrumsta širdis”, kuri bus nufilmuota.

Piknikai

Rugpiūčio 7 d., Dan Ryons miške, 87th St. ir Western Ave., bus LDS 79-tos kuopos piknikas, o rugpiūčio 14 d., Bruzgulenės darže bus Aido Choro piknikas.

Dan Yla

KRISLAI

(Taša iš pirmo pusl.)

ma daug pastangų, kad masinerija galėtų didesni darbininkų skaičių pavaduoti.

Patrick V. McNamara rinkimuose sumušė Michigan senatorių Homer Fergusoną, republikonų žymų vadą ir veikimui programos nustatytą. Demokratas McNamara laimėjo praėjusio lapkričio rinkimus todėl, kad jį unijos parėmė. Ypač automobilių darbininkų unija.

Dabar republikonų administracija patraukė tą uniją atsakomybėn ir bandys finansiniai nubausti už demokratų kandidatų paramą. Tokiu savo žygiu, mes manome, republikonai susikels dar daugiau neapykantos unijose ir abelai visuomenėje.

Sešiolika milijonų organizuotų darbininkų, aišku, padės automobilių darbininkų unijai.

Pekino valdžia raportuoja, kad praėjusią vasarą įvykęs Yangtze upės potvynis pakandino 3,700 žmonių.

Kartu primena, kad panašūs toje pačioje vietoje potvynis 1931 metais prigirdė 3,700,000 žmonių, nežiūrint to, kad jis nebuves tiek aukštai iškilęs.

Bet tuo metu Kiniją valdė Čiang Kai-šekas, kuriam žmonių gyvybė nieko neriekė. Jis visai nesirūpino potvynį sukontroliuoti ir milijonus žmonių išgelbėti.

Kas kita dabar, kuomet pati Kinijos liaudis turi savo valdžią. Padėtis visai pasikeitė. Daug žalos darančių upių vandenys bus pilnai sukontroliuoti ir naudingam darbu pajungti. Statoma didžiulės elektrinės ir žemės drėkinimo priemonės.

PITTSBURGH, PA.

SPAUDOS PIKNIKAS

Ivyks Sekmadienį

Rugpiūčio 14 August

Kviečiame Pittsburgho ir visos apylinkės lietuvius dalyvauti šiame piknike ir linksmai laiką praleisti. Ypač Laisvės ir Vilnies skaitytojų prašome ne tik atsilankyti į pikniką, bet rūpintis sukviesti kuo daugiausia žmonių. Darbuokimės visi, kad pikniką sudaryti didelių pasekmingą.

Piknikas bus puikioje vietoje

Ellar Grove

Pradžia 12 Valandą Dieną

Nepraleiskite šio gražaus pasilinksminimo, dalyvaukite visi, nes čia turėsite malonių pasimatymų su seniai matytais, įsigysite naujų pažinčių ir paremsite apšvietos reikalą.

Rengėjai

LAWRENCE, MASS.

Rugpiūčio 7 August

Čia įvyks visos Naujosios Anglijos lietuvių organizacijų metinis

PIKNIKAS

Nepaprastai Graži Dainų Programa

J. Sabaliauskas, tenoras Ona Dirvelienė, sopranas iš Worcester, Mass. is Worcester, Mass.

Jiedu dainuos solus ir duetus šiame piknike.

Bus Maple Parke Methuen-Lawrence, Mass.

Ateikite išgirsti garsių dainininkų malonių dainų. Apart geros programos, čia bus užkandžių ir gėrimų.

Pradžia 10-tą val. ryto Kviečia Rengėjai

Atsidarė Vasarnamis

Prie pat jūrų, su gražiais virtuvės patogumais, kur galite gamintis sau valgį. Kaina nebrangi. Dėl linsmų vakacijų prašome atvažiuoti. Savininkai lietuvių; čia plačiai susipažinsite su lietuviams.

Violet's Ocean View Guest House

125 Atlantic Ave., Atlantic City, N. J.
Telephone: 5-2338

PITTSBURGH, PA.

Spaudos piknikas

Sekmadienį, rugpiūčio 14 d., Ellar Grove, įvyks spaudos piknikas. Prasadės 12 val. Kviečiame visus Pittsburgho ir apylinkės lietuvius dalyvauti linksmai laiką praleisti.

Gerbiamieji lietuvių, Pittsburgh ir apylinkėje gyvenantieji Laisvės ir Vilnies skaitytojai, mes prašome jūsų iš anksto pasiruošti ir dalyvauti. Ne tik dalyvauti patys, bet ir savo draugus pakviesti. Mes tikimės, kad šis piknikas bus vienu iš didžiausių ir pasėkmingiausių. Todėl ir prašome visus geros valios lietuvius dalyvauti.

Laisvės ir Vilnies skaitytojai turi rūpintis, kad nepalikti ir savo kaimynų namie, pakviesti sykiu atvykti į pikniką. Vėliau bus daugiau parašyta apie pikniką.

Kviečia Rengėjai

Worcester, Mass.

Proga įvykstančio organizacijų pikniko rugpiūčio (August) 7-tą, Lawrence, Mass., Massachusetts valstijos LMS 2-sios Apskrities komitetas šaukia konferenciją. Kviečiame narius ir visus menine veikla besinteresuojančius asmenis dalyvauti konferencijoje. Čia turėsime bendrus pasitarimus meno reikalais, pasidarysime planus savo darbuotei ateityje.

CHICAGOS ŽINIOS

Prigėrė Stanley Zenesak

Aidietė Marion Nickus su savo dukrele Patsy ir J. Patteku buvo nuvykę atostogas praleisti pas menininkus Vaizgėlas, tikėdamiesi linksmai praleisti, bet rado laidotuves. Onos Vaizgėlienės sūnus Stanley Zenesak, 27 m., liepos 4 dieną prigėrė tvenkinyje Helsinki Pond, Bloudford, Ind. Paliko moterį Helen ir tris sūnus, motiną Oną Vaizgėlienę ir patėvį Alex Vaizgėlą.

Kai gyveno Chicagoje, Alex Vaizgėla buvo visų mylimas dainininkas ir gabus vaidintojas, taipgi ir žmona Anna. Gailla, kad tokia nelaimė patiko mūsų menininkus. O kitiems turi būti gera pamoka, kad reikia būti atsargiems su vandeniu, o ypač nežinomose vietose.

Don Yla Antanas Nasevičius, 6211 S. Spaulding Ave., mirė liepos 23 d. Gimęs švenčionių apskrityje, Saldutiškės parap. Liko žmona Anna (Aleliūsa) ir dvi podukros. Palaidotas liepos 25 d., Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Monika Kremiansky (Vaitėkūnaitė) mirė liepos 22 d. Gimusi šiaulių apskr., Linku-

vos par. Liko dvi dukterys. Palaidota liepos 25 d. Liet. Tautinėse kapinėse.

William Skimel, Springs Valley, Ill. Mirė liepos 22 d. Gimęs Tauragės apskr., Skaudvilės par. Liko žmona Ona (Skinkaitė). Palaidotas Liet. Tautinėse kapinėse.

Dr. Antanas Garmus, 56-56 S. Damen Ave., mirė liepos 23 d. Gimęs Kauno apskr., Panemunės valsč. Liko žmona Sofija ir dvi dukterys. Palaidotas liepos 26 d., Šv. Kazimiero kapinėse.

Mass. valstijos menininkų žinios

Rengiamas vasarinis piknikas

Liepos ir rugpiūčio mėnesiai yra žinomi kaip atostogų - poilsio laikas, bet meno, kultūros, apšvietos darbuotojai niekada neatostogauja.

Mass. valstijos menininkai, vadovybėje LDS antrosios apskrities, rengia gražų vasarinį pikniką rugpiūčio 21 d. Olympia Parke, Worcesteryje. Prašome visus dalyvauti, nes, apart valgių, bus graži dainų programa.

Rengėjai

Žinios iš Lietuvos

Įdirbami tarpueiliai

VARNIAI. Praeitais metais "žemės maitintojos" kolūkis iš 8 ha kukurūzų gavo 3,440 centnerių aukštos kokybės silos. Tai įgalino ir žiemos metu išlaikyti aukštą gyvulių produktyvumą. Įsitikinęs kukurūzų naudingumu, šiais metais kolūkis smarkiai išplėtė šios kultūros pasėlius.

Kukurūzų pasėlius kolūkiečiai gerai prižiūri. Komjau-nimo - jaunimo grandis, vadovaujama Maliauskaitės, jai priskirta 10 ha plotą nuakėjo 4 kartus įstrižai kvadratu. Kai kukurūzai išleido ketvir-tą lapą, jaunuoliai juos ap-kaupė, išretino, o ten, kur ne-sudygo grūdai, atšodino. Ku-kurūzai apkaupiami dviem kryptimis su tam tikslui pri-taikytais kauptuvais - puren-tuvais. Išravėjus buvo atlik-tas papildomas pasėlių tręš-imas.

200 - tūkstantasis dviratis

ŠIAULIAI, V. 30 d. Šiaulių dviračių gamykloje pagamin-tas 200 - tūkstantasis dviratis paaugliams. Viršytas įmonės projektinis pajėgumas. Tai pasiekta sėkmingai įsisavinus naują techniką, gautą iš bro-liškųjų respublikų, smarkiai pakėlus darbo našumą, kuris dabar viršija planinį 2 proc.

Nuo šių metų pradžios dviračių paaugliams pagamin-ta tiek pat, kiek per visus 1953 metus, o jų gamyba pa-lyginti su atitinkamu pra-ėjusių metų laikotarpiu pa-di-dėjo pusantro karto.

1956 metų sąskaita

VIEVIS. Kovodamas už socialistiniame lenktyniavi-me prisiimtus įsipareigojimus, Vilniaus apygardos Vievio stoties geležinkelinių kole-ktyvus pirma laiko įvykdė metinį liaudies ūkio krovinių pakrovimo planą.

Nuo liepos 1 dienos stoties geležinkelininkai, dirbdami 1956 metų sąskaita, dar la-biau spartina krovinių pakro-vimo tempus.

VIEVIS. Rūpestingai pri-žiūri kukurūzų pasėlius "Le-ningrado" žemės ūkio artelės

kolūkiečiai. Visame 60 hek-tarų plote pasėliai patręšti mineralinėmis trąšomis, duo-dant į kiekvieną hektarą po 1,5 centnerio superfosfato, 1 centnerį azoto ir 1 centnerį kalio trąšų.

Kolūkiečiai baigė pirmąjį tarpueilių įdirbimą dviem kryptimis. Tarpueiliai įdir-bami arklinais kultivatoriais-purentuvais. Agronomui F. Ramanauskaitei prižiūrint, pasėliai kartu ravimi.

Pasiuokojamai dirba šio-sis dienis A. Kudrevičiaus vadovaujamos pirmo-sios laukininkystės brigados nariai. Jie dabar baigia ravė-ti pasėlius.

Negali bausti už savo neapsižiūrėjimą

Krautuvių darbininkų uni-ja pralaimėjo bylą prieš Bloomingdale's krautuve ir prieš firmos pasiryžtą laikyti darbe unijai nepasimokančią darbininkę.

Unija argumentavo, kad dovany skyrė kasininkė Eva Spencer neturi tiesos pa-silikyti darbe, jeigu ji nepasi-mokės užvilktas dukles nuo 1951 metų žiemos, kada ji ten dirbo kaip ekstra darbi-ninkė švenčių metu. Gi jinai tikrino, kad po pasamdymo jos reguliaria darbininke 1952 metų sausio mėnesį niekas iš unijos neparagino užsimokėti dukle, nei firma iš algos at-skaitė.

Arbitratorius nusprendė, kad ji turi mokėti duklę tik-tai nuo šių metų vasario mė-nesio, tai yra nuo to laiko, kuomet unija apsižiūrėjo, kad jina nepasimokėjusi ir para-gino užsimokėti.

Trafiko teisme areštuotas brooklynietis už tai, kad jis atėjo sumokėti trafiko pa-baudą už kitą asmenį.

Brooklyne auto sužeidė 6 metų berniuką, su dviračiu užbėgusį priešais auto.

LAISVĖS SPAUSTUVĖ DARO BIZNIERIAM KALENDORIUS

BIZNIERIAI — duokite savo kostumeriams apskritų metų atmintinę dovaną — GRAŽŲ KALENDORIŲ. Tai naudingiausias daiktas kostumeriui ir biznieriui

Kalendorius bizniui yra puikiausias pasiskelbi-mas, nes jis kasdiena kabo ant sienos šeimai prieš akis, kasdiena skaitomas jūsų vardas, ant-rašas ir telefonas. Ne tik jūsų kostumeriai, bet ir jų svečiai per kalendorių susipažįsta su jū-sų bizniu

Iš anksto užsisakykite kalendorius sekantiems mėnams. Dabar laikas užsisakyti dabar gausite geriausią pasirinkimą paveikslų ir į laiką — PRIEŠ KALĖDAS — bus išpildytas jūsų užsa-kymas

Laisvės spaustuvė tinkamai patarnaus jums ka-lendorių reikalui, nes Laisvės spaustuvė turi di-delį pasirinkimą gražių paveikslų kalendoriams. Jūs turite pamatyti tuos paveikslus, kad įvertin-ti jų gražumą

Parašykite ar patefonuokite Laisvei, o Laisvės atstovas greit pribus pas jus su sampalais. Jus stebins turiningas pasirinkimas iš Laisvės sampalų paveikslų bei vaizdų kalendoriams

Prašome be atidėlio jimo kreiptis:

LAISVĖ

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.
Telefonas Virginia 9-1827

Transportininkai laukia derybų užbaigos

Po pasimatymo su unijos delegacija antru kartu, val-dinio Transit autoriteto pir-mininkas Patterson pareiškė, kad galima tikėtis derybų už-baigos bėgiu apie 10 dienų. Tačiau kitas to autoriteto na-ryns O'Grady, kurio žinioje yra darbo santykių sritis, sa-kė, jog transportininkų lau-kia įtemptų derybų laikotar-pis.

Unija paskiausiai laiku lai-mėjo vieną svarbų dalyką, už kurį jinai kovojo per 15 me-tų, — pripažinimą. Nauja-sis autoritetas pareiškė, kad su CIO Transport Workers bus skaitomasi, kaip su ofi-cialiu atstovu.

Sekamu žingsniu toje sri-tyje yra reikalavimas, kad unijai duoklė būtų išskaito-ma iš algos. Tuo klausimu yra išdalintos nariams korte-lės. Stengiasi, kad juo dau-giau narių tas kortelės pasi-rašytų tuojau, šiomis dienomis, kai vykdomos derybos. Sako, tas žymiai pastiprintų unijos "kozyrę" derybose.

Unija yra pareikalavusi po 17 centų mokesčius priedo, pa-gerintų santykių su samdyto-jais, ilgesnio pasilsio susir-gusiam be atskaitymo iš al-gos, pagerintų atostogų. Se-nasis autoritetas nepateikė unijai jokio pasiūlymo, tačiau buvo sutikęs, kad visas, kas bus sutarta duoti, bus duoda-ma nuo kovo 15 d.

Valdžia turėtų padėti palaikyti kelius

Valstijinė komisija, kuri privalo rūpintis gavimu pini-gų tiesimui palaikymui New Yorko valstijos vieškelių, sa-ko, kad visai išsikišę valdžia turėtų būtina prisidėti pini-giška. Sako, jog federalė valdžia tam ir renka taksus už motoriniams vežimams va-ryti parduodamą kūrą.

Komisija, susidedanti iš 13 asmenų, sako, jog valdžia tu-rėtų prisidėti ne vien tik nau-jų kelių statybai, bet suteikti paramos ir atokesčiai už jau pastatytąjį Thruway. Sako, kad visų valstijoje reikalin-gų kelių statyba kainuotų 6 bilijonus dolerių.

Laivakroviai prašo visų unijų talkos

International Longshore-men's Association atsišaukė į visas unijas. Pareiškia, kad Waterfront komisijos uždėti varžčiai ant ILA yra taikomi prieš visą darbininkų judėjimą. Visos darbininkų uni-jos su laiku nuo tos pat rykš-tės nukentės, jeigu ta rykštė — valdžos su kompanijomis kontrolė ant unijos — nebus panaikinta dabar, pirmame tokiaime pasimojime ant uni-jos.

ILA pareiškia, kad visos unijos turėtų stoti veiklon už panaikinimą Bi-State Water-front Commission, kuri turi veik neribotą galią ant dar-bininkų ir unijos New Yorko uosto priplaukose New Yorko ir New Jersey šone.

Apiplėštasis gelbėjo suimti plėšiką

Bronks aukšorus tapo apiplėštasis ir paliktas suri-štu. Tačiau jam pavyko at-liuosuoti savo kojas ir išbėgti ant gatvės, kol plėšikas tebe- buvo užmatomas. Leidosi jį pamtis. Du bėgančius vyrus pamatė policija, plėšiką suė-mė.

New Yorko ir Apiešlinkės Žinios

Coney Island saugus sveikatingumu

Šiomis dienomis inspekto-riai patikrinėjo priemiesčių vandenį, kuriuose žmonės maudosi. Apskaičiuoja van-denyse bakterijas. Jų rapo-rtas sako, kad Coney Is-land plotas tarp Brighton 3rd ir W. 35th yra saugus maudy-nėms bakterijų atžvilgiu.

Taip pat užgyrė kaip tin-kamus maudynėms Manha-ttan ir Oriental Beach, Brooklyne; Little Neck Bay nuo miesto linijos iki Fort Totten; Bronx Beach ir Edge-water Park, Bronx; Mid-land, Woodland, New Dorp ir Oakwood rezortuos, Sta-ten Island.

Vandenis pakartotinai pa-tikrinėja, nes sąlygos gali pa-keistis. Po smarkių lietu, audrų sutekėję iš miesto van-deny gali padaryti maudynes nesaugiomis, bet už poros dienų vanduo apsisvalo.

Pašalpų įstaigoje atrado kiaurą maišą

Newarko miestinį labdaros departamentą sukrėtė skanda-las. Bėgiu paskiausių dviejų savačių du tos įstaigos tar-nautojai tapo suspenduoti kaltinimu, kad jie išmokėda-vo pašalpų čekius tokiais var-dais, kokių pašalpgavių visiškai nebuvo

Prasidėjo tyrimas, kiek to-kių nesančių šeimų yra buvę įregistruota ir kiek vardan jų susižėrė pinigų sukči val-dininkai ar jų suokalbininkai. Sako, kad vienas suspen-duotasis valdininkas per 15 mėnesių tokių čekių išmokė-jęs \$9,251 sumai. Tuo tarpu atkandėms šeimoms sunku būna gauti pašalpą.

Brooklyne jau padėti pa-matai statybai projekto prie Albany Ave. ir Bergen St. Ten talpintis 400 šeimų.

Brooklyn, N. Y.

LDS 1-mos kuopos susirin-kimas įvyks antradienį, rug-piūčio 2 d., 7:30 val. vakare, Lietuvių Piliečių Klubo salėje, 280 Union Ave. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Kurį duoklės nemokėtos, malonėki-te ateiti ir užsimokėti, kad nesu-sispenduotumėte.

Valdyba

50 policistų turėjo eiti patikrinimą

Central parke radus mir-tinai pašautą Phillip Corra, visi parko ir apylinkės sar-gyboje buvusieji policistai tu-rėjo pereiti tyrimą ir įvykdė jų revolverių patikrinimą. Tai darė dėl to, kad Correa nu-šautas tos rūšies revolveriu, kokį vartoja policija. Polici-jos viršenybė skelbia, kad tie 50 policistų nekalti.

Bronkse irgi suėmė 10 jaunuolių

Policija suėmė 10-tį susi-būrusių grupėn jaunuolių, nu-žiūrėtu, kad jie gal ruošiasi jaunuokų karui. Policija skel-bia, jog pas juos rado zip gun ir įvairių formų ir svorio laz-dų. Penkis vyresniuosis, 16 iki 18 metų, sulaukė kalėjime, iki ištirs. Jaunesniuosis 5 paleido pas tėvus.

Keliomis dienomis anksčiau Brooklyne buvo areštavę bu-rį jaunuolių einant tokiu pat įtarimu.

Naujasis važiuotės virši-ninkas Patterson sako, kad apie 300 miestinių busų "vos tik gyvi." Reikiant pirkti nau-jus, 250 busų kainuotų 5 milijonus dolerių, sako jis.

Alkoholiniamis gėrimams leidimų valdininkas Rohan paskelbė 3 mėnesių morato-riumą (neišdavinęs naujų nei stabdys išduotų leidimų). Tuo laiku žada patikrinti, kur tokių leidimų perdaug, o kur permažai.

Brooklyne kovai prieš vėžį šiomet jau surinkta \$181,002.

Spėliojama, kad gubernato-rius Harrimanas stengsis gauti demokratų partijos no-minaciją į prezidentą, o ma-joras Wagneris — į senatori-rių.

Brooklyne ši rudenį įves dar kelis tūkstančius parking myterių.

Brooklynietis kongresma-nas Celler kaltino komercijos departamento aukštus valdi-ninkus, kad jie neprileidžia nuodugnai ištirti už \$1 me-tams samdomų aukštų valdi-ninkų veiklą.

Bando pabėgdinti iš Brooklyno kitą šapą

Unija išpėjo National Sil-ver Co. 500 darbininkų ir bendrai brooklyniečius dar-bininkus, kad yra reikalas skubiai veikti sustabdyti tos firmos nuo iškraustymo šapos į New Bedford, Mass.

Firma planuoja uždaryti šapą apie vidurį rugsėjo mė-nesio. Unija kaltina, kad fir-ma tai daro pastangose pa-neigti su unijomis sutartį, ku-rią unijos išgavo 3 savačių streiku.

Paliestosios unijos (abi AFL) kreipėsi į valstijinį tarpininką Louis Yagoda, kad jis bandytų sustabdyti šapą, o jei nepavyktų sustabdy-ti, kad darbininkai gautų nors atstatymo iš darbo mo-kestį.

Dar visa seneniai Ameri-can Safety Razor pabėgo iš miesto tikslu atsikratyti unijos, taipgi jau iškeltos kit-ur kelios rakandų dirbtuvės.

Palikusi policijos stotyje kūdikį jaunuolių pora tapo teisme tiktai išbarti, bet ne-nuteisti. Jų advokatas pa-rodė, kad jie nepastatė kū-dikio gyvybės nei sveikatos pavojun. Sako, policija su-gebi ir išgali kūdikį aprūpin-ti viskuo, kas jam reikalinga.

THOMAS J. SHEIPE

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
Telefonas CU. 5-5856
782 Elmont Rd., Elmont, N. Y.

ANNA JACOBSON BEAUTY PARLOR

Išteigta 26 Metai
Prieinamom Kainom
Visas Darbas Garantuotas
Pradedant Pirmadieniu
Baigiant Seštad. 8A.M.—8 P.M.
115 E. St. Marks Place
(Tarp 1st Ave. ir Avenue A)
New York 9, N. Y.
ORegion 7-5843

CARPET MOVERS

We pick up your wall-to-wall car-pet, wash it in our plant and relay it in your new home or apartment. New carpet can be added and matched from our large selection of leading brands. Authorized Hoover Vacuum Cleaners, DLR.
HOFFMAN CARPET CO.
325 E. 23rd St., N. Y. C. MU. 4-4998

TONY'S

UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Geras Patyręs Barberis

WEST HAVEN

Beer & Ales, Inc.
Pristatytuojai geriausios rūšies importuoto ir vietos gaminimo alaus, šilaus ir Stouts. Aptar-naujame restaurantus, sales, vestuves ir pares.
146-152 So. 1st Street,
Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVERgreen 7-5471

MATTHEW A. BUYUS

(BUYAUSKAS)
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
Market 2-5172

NEW YORK

HELP WANTED-MALL

STAKLIŲ TAISYTOJAS
JACQUARD UPHOLSTERY
2-ram arba 3-čiam Sifult
Nuolatinis Darbas
BURLINGTON FABRIC MILL
Burlington, New Jersey (142-14)

VERPEJAI
SHAFT & JACQUARD
UPHOLSTERY
BURLINGTON FABRIC MILL
BURLINGTON, N. J. (142-14)

VYRAI

BOND BAKERS
Mokėsime Jums
\$11 į Dieną

Trumpu lavinimo periodu, tai geriau negu vidutinis uždar-bis išdirbtas namų aptarnavimo plotas

Pastarieji Trečiadieniai nuo 3 iki 5 Poplet

GENERAL BAKING
65 Robinson St.
Waterbury, Conn.
PL. 4-4125

BUSINESS OPPORTUNITIES

Su Nuostoliu Parduoda Savininkas (iš priežasties nesveikatis), A-ria, kampsinis photo finiš Camera Gift Shop parduoda už \$1,000. 10 metų kai įsistei-Nepraleiskite šios progos.
RA. 6-5730

Parduoda savininkas. Richm-Hill, N. Y. Gera progą pa-Delicatessen. Jeigos \$700 į save Krautuvi ir 3 rūmų aptarnė (Zema randa ir 31 m. lease.) Ji įtaisymai. Pmokina kaina \$7,000. (\$2,000 įmokėjimas.) Sautkite VI. 8-2390.

Tikras "dope"

Amerikiečiai dažnai taria: "full of dope", "dope". Tuomi taikoma parodyti, kaip taip įtarto asmens galva visai tvarkoje, nors gal-niekas netikrino.

Šiomis dienomis New Yorko suėmė tris vyrus ir vie-moterį, įtartus pardavinėjant narkotikų. Pas tris leng-ai atrado, ko ieškojo. Pas ket-rijų neranda. Kam nors at-jo mintis krėsti jo galvą. Ji-čiupus už plaukų, pradėjo rė-ti maži pakeliami narkoti-ppaprastai vadinamų "dope".

Trys jaunuoliai buvo iš-ke suėmė tris vyrus ir vie-moterį, įtartus pardavinėjant narkotikų. Pas tris leng-ai atrado, ko ieškojo. Pas ket-rijų neranda. Kam nors at-jo mintis krėsti jo galvą. Ji-čiupus už plaukų, pradėjo rė-ti maži pakeliami narkoti-ppaprastai vadinamų "dope".

Jau 74 buvusieji policistai šiomet pakeitė tarnybą, iš Policijos nuėjo dirbti gaisraus-siais. Jie buvo išlaikę kvė-limus abiejoms įstaigoms leisti pasirinkti.

PARDAVIMAI

167 akry farma. Barn, vištynė, Siek tiek tavoro. Geras 9 kam-rių namas, elektra. Macadam \$8,000. Išmokėjimai.
SCHEIDELL
Jeffersonville, N. Y.

MEDUS

Su Lemonadu—
Tai Gėrimas Karščiuose

Tuojau įsigykite medaus ir sveikatai naudingai atsivė-dinkite šaltu lemonadu karš-tomis dienomis.

Blitlnko Končlaus Medus
KAINA \$1.25 UZ KVORTĄ

UZ PUSĘ GALJONO \$2.50

Gaunamas

Laisvės Įstaigoje